

คณงานหญิงและหอพักในโรงงานทอผ้า :
การศึกษาที่อยู่อาศัยและสภาพความเป็นอยู่

นางสาวสุริย์รัตน์ รักเหยา

006116

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต

ศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์ (สาขาวิชาศึกษาศาสตร์)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๒

FEMALE WORKERS AND THE TEXTILE FACTORY'S DORMITORY :
A STUDY OF WORKERS' HOUSING AND THEIR LIVING CONDITIONS

Miss Sureerat Rakyao

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Sociology (Social Work)

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

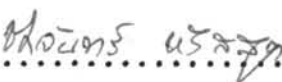
หัวข้อวิทยานิพนธ์   คณงานหญิงและหอพักในโรงงานทอผ้า : การศึกษาที่อยู่อาศัย
 และสภาพความเป็นอยู่
 โดย   นางสาวสุรีย์รัตน์ รักเหยา
 ภาควิชา   สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   นางสาวชิตจันทร์ หังสสุต

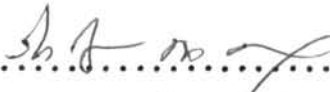
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิต

.... อนุมัติบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

.... กรรมการ
 (นางสาวชิตจันทร์ หังสสุต)

.... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทวัส คงคากุล)

.... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพโรจน์ สิตปรีชา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการศึกษาปรากฏว่า สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ ๑ และข้อ ๓ ปฏิเสธ
 สมมุติฐานข้อที่ ๒ ซึ่งแสดงว่าสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานหญิง ขึ้นอยู่กับสวัสดิการ
 ที่ทางโรงงานจัดให้ สภาพความเป็นอยู่ที่ดีของแรงงานขึ้นอยู่กับแม่บ้านที่ทางโรงงาน
 แต่งตั้งมามากกว่าแม่บ้านที่คนงานเลือกกันเอง และประการสุดท้าย สภาพความ
 เป็นอยู่ของแรงงานหญิงขึ้นอยู่กับการจัดอบรมที่ทางโรงงานจัดขึ้น.

Thesis Title   Female Workers and the Textile Factory's
Dormitory : A Study of Workers' Housing and
Their Living Conditions.

Name   Miss Sureerat Rakyao

Thesis Advisor   Miss Chidchand Hangsasuta

Academic Year   1979

ABSTRACT

This research which entitled, "Female workers and the Textile factory's Dormitory : A Study of Workers' Housing and Their Living Conditions." is a study of the condition of living quarters in four textile factories namely : Thai Kurabo, Thai Iryo, Thai American Textile and Torey Nylon Thai. The data was collected by means of questionnaires from two hundred female workers who live in dormitories provided by the factories as well as four housekeepers and two personnel managers. Three general working hypotheses are advanced here as a guideline for the analysis and organization of this research. These hypotheses are :

1. The living condition of female factory workers depends on the welfare programs provided by the factories.
2. Better living condition depends upon the housekeeper who was elected rather than the one who was appointed

3. The living condition of female factory workers depends on the training programs administered by the factories.

The acceptance of the first and third hypothesis means that the female textile factory workers' living condition depends on the welfare and the training programs administered by the factories. On the other hand, the rejection of the second hypothesis means that better living conditions depends upon the housekeeper who was appointed rather than the one who was elected.

กิติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนประสบความสำเร็จได้ก็เพราะ
ความอนุเคราะห์จากคณาจารย์หลายท่านด้วยกัน ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. สัตยญา สัตยญาวิวัฒน์ ซึ่งได้เป็นประธานในการสอบและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทวัส คงคาภู
เป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้คำชี้แจงแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย
นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. เสรีน ปุณณะหิตานนท์ ซึ่งได้
แนะนำตั้งแต่การตั้งชื่อเรื่อง ตลอดจนการออกแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพโรจน์ สิตปรีชา ที่ได้ช่วยเหลือแนะนำในเรื่องเกี่ยวกับ
พระราชบัญญัติหอพักของกรมประชาสัมพันธ์

บุคคลสำคัญที่ผู้เขียนจะละแ้วมิได้ คือ อาจารย์ ชิตจันทร์ หังสสุต ซึ่งเป็น
ผู้แนะนำในทางต่าง ๆ และให้ความช่วยเหลือผู้เขียนตลอดมาทั้งทางคำเอกสาร และ
รายละเอียดเกี่ยวกับโรงงานต่าง ๆ รวมทั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย ซึ่งผู้เขียน
ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้จัดการฝ่ายบุคคล และแม่บ้าน
ของหอพักในโรงงานทอผ้า ไทยคุราโบ โตเรไนลอนไทย ไทยเอโร และไทย
อเมริกันเท็กซ์ไทล์ ตลอดจนคนงานหญิงที่คอยแบบสอบถามทุกคน และขอขอบพระคุณ
เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจผู้เขียนตลอดมาจนทำให้การเขียนวิทยานิพนธ์
เรื่องนี้ประสบความสำเร็จ.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
กิตติกรรมประกาศ
สารบัญตาราง
บทที่ ๑ บทนำ

หน้า

๗

๖

๗

๗

ความเป็นมาของปัญหา

๑

ประวัติความเป็นมาของการสร้างที่อยู่อาศัยในโรงงานอุตสาหกรรม

๖

จุดมุ่งหมายและขอบเขตของการศึกษา

๑๐

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑๑

แนวความคิดเชิงทฤษฎี

๑๕

สมมุติฐานในการวิจัย

๑๘

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๘

บทที่ ๒ ระเบียบวิธีวิจัย

ความนำ

๒๒

กลุ่มตัวอย่าง

๒๒

การสร้างแบบสอบถาม

๒๕

การทดสอบแบบสอบถาม

๒๕

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๒๕

การเสนอข้อมูล

๒๕

สถิติที่ใช้

๒๕

ปัญหาและอุปสรรค

๒๕

บทที่ ๓	การจัดสวัสดิการและหอพักในโรงงานทอผ้า	
	ความหมายของสวัสดิการ โดยทั่วไป	๓๑
	สวัสดิการแรงงาน	๓๔
	- ขอบเขตในการกำหนดสวัสดิการแรงงาน	๓๕
	- หลักการจัดสวัสดิการแรงงาน	๓๕
	- การอบรมคนงาน	๓๘
	การจัดสวัสดิการตามกฎหมายแรงงาน	๔๒
	หลักการจัดสวัสดิการในโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าขององค์การ	
	กรรมกรระหว่างประเทศ	๔๕
	คนงานหญิงในอุตสาหกรรมทอผ้าในประเทศไทย	๔๖
	- ข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้แรงงานหญิง	๔๗
	- สิทธิของลูกจ้างหญิงตามกฎหมายแรงงาน	๔๘
	หอพักในโรงงานทอผ้า	๕๐
	- บทบาทและหน้าที่ของแม่บ้านในหอพักของโรงงานทอผ้า	๕๑
	- งานในหน้าที่แม่บ้าน	๕๒
	ปัญหาและอุปสรรคทางคานแรงงาน	๕๔
บทที่ ๔	การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๒
บทที่ ๕	การพิสูจน์สมมุติฐาน	๑๐๐
บทที่ ๖	สรุปและข้อเสนอแนะ	๑๐๗
	บรรณานุกรม	๑๑๐
	ภาคผนวก	๑๑๔
	ประวัติ	๑๒๗

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามอายุ	๖๔
๒ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามสถานภาพการสมรส	๖๕
๓ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามการศึกษา	๖๖
๔ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามสาเหตุที่มาทำงาน	๖๗
๕ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามชนิดของผู้แนะนำให้มาทำงาน	๖๘
๖ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามงานที่เคยทำ	๖๙
๗ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามจำนวนคณงานที่เคยอยู่หอพักที่ตนเคยทำงาน	๗๐
๘ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกถึงการเปรียบเทียบสภาพการอยู่ใน โรงงานและก่อนมาอยู่	๗๑
๙ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามความพอใจของการอยู่หอพัก	๗๒
๑๐ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามสาเหตุของการมาอยู่หอพัก	๗๓
๑๑ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการอยู่หอพัก	๗๔
๑๒ อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า : จำแนกตามสาเหตุที่ต้องการออกจากหอพัก	๗๕

ตารางที่

หน้า

๑๓	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามความรู้สึกเกี่ยวกับความปลอดภัยในหอพัก	๗๖
๑๔	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามสิ่งที่คณงานต้องการให้ปรับปรุง	๗๗
๑๕	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามความรู้สึกเกี่ยวกับสภาพห้องน้ำ	๗๘
๑๖	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามจำนวนคณงานในห้องนอน	๗๙
๑๗	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามความรู้สึกต่อจำนวนคณงานในห้องนอน	๘๐
๑๘	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามความรู้สึกในคณมนุชยสัมพันธ์	๘๑
๑๙	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามที่นายจ้างเคยถามความต้องการสวัสดิการในหอพัก	๘๒
๒๐	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามความรู้สึกเกี่ยวกับสวัสดิการที่นายจ้างจัดให้	๘๓
๒๑	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามการกระทำของคณงานในเรื่องที่เกี่ยวกับสวัสดิการ	๘๔
๒๒	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามความพอใจสภาพหอพัก	๘๕
๒๓	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับหอพัก	๘๖
๒๔	อัตราร้อยของคณงานหญิงในหอพักของโรงงานทอผ้า : จำแนกตามที่เคยและไม่เคยมีปัญหาร้องเรียน	๘๗

ตารางที่

หน้า

๒๕	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตาม การ สมองตอบของนายจ้างต่อปัญหาที่คณงานมาร้องเรียน	๘๘
๒๖	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตามวิธี การ แก้ปัญหาของคณงาน	๘๘
๒๗	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตามวิธี การ แก้ปัญหาของแมบ้าน	๘๐
๒๘	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตามวิธี การ ให้คำแนะนำของแมบ้าน	๘๑
๒๙	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตาม เรื่องที่แมบ้าน เคยสัมผัส	๘๒
๓๐	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตามความพอใจชนิกของแมบ้าน	๘๓
๓๑	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตามความรูสึกของคณงานที่มีตอคนของนายจ้างที่มา เป็นแมบ้าน	๘๔
๓๒	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตาม การ จักอบรมของช่องทาง โรงงาน	๘๕
๓๓	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตามความคึกเห็นของคณงาน เกี่ยวกับการจักอบรม	๘๖
๓๔	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตามชนิกของผูมาอบรม	๘๗
๓๕	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกผลของการ จักอบรมของทาง โรงงาน	๘๘
๓๖	อัตราส่วน รอยของคณงานหญิงในหอพักของ โรงงานทอผ้า :	
	จำแนกตาม ผลของการ อบรมที่ช่วยแก้ปัญหา	๘๘